

Előfizetési árak:
 egész évre 4 ft., felévre 2 ft.,
 negyedévre 1 ft.
Egyes szám ára 8 kr.
 hirdetésnek utasított árak 1200

▲ lap megjelentik minden szil-
 vortökön.

Felelős szerkesztő:

ENDRE JÁNOS

KÖZÉRDÉK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 ha a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kezintak vissza nem adhatók.

Kiadóhivatal: Arpad-ut 20.
 ha a lap anyagi részét illető közle-
 menyek az előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadóhivatal igazgatója:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

511. Bor és hus.

A község egyik főjövédelmi forrása a fogyasztási és italmérségi adó bérletből eredő haszon 1898. év végével meg fog csappanni.

Tudvalevő dolog, hogy törvényes intézkedés folytán a fogyasztási adó alá eső cikkek közül a sör-, a szesz- és a cukoradó a jövő évvel már nem fogja bérletfárgyat kepezhetni, mert a kincstár az ezen cikkek után esedékes adókat közvetlenül a termelőkől szedeli be. Ezért a bérlet 1898. január 1-ével már csupán a borra és husra terjedhet ki.

A község tehát 1898. évi január hó 1-ével újabb 3 évre már csak a bor- és husadok beszedési jogát bérlelheti ki, ha kiberli.

Hogy lehető jó kepet nyújtsunk a község jövőbeli veszteségéről, czelszerűnek találjuk az 1897. évi mérleg idevágó adatait feltárni. Ezek számok, tehát esalhatatlanok. Nem sok kommentár kell hozzá, ebből mindenki tisztán láthatja a helyzetet.

Évi bérlet fejében fizetett a község összesen 143.920 forintot; kezelési költség 11.230 forint lett ki, e szerint a fogyasztási és italmérségi adóbérlet a községnek 155.150 forintjába került.

Ezzel szemben beszédett a község tényleg fogyasztási adóban huserl	28.256	frtot;
italmérségi adóban borért	47.400	>
fogyasztási adóban cukorért	19.345	>
italmérségi adóban sörért	57.033	>
pálinkákért és szeszért	43.323	>
ezeken kívül befolyt vágási díj fejében	3.148	>
vizsgalati díj fejében	499	>
beszedési százaléok fejében	4.780	>
végrehajtási költség fejében	16	>
vagyis összesen	203.795	>

Egybevetve ezen összeget a 155.150 forintnyi kiadással maradt a községnek 48.645 forint tiszta nyeresége.

Hogy mily összegre fog ezen nyereség a jövőben redukálódni, azt a fentebb leírt számok kellő csoportosítása és ott a holmagától értetődik, leszállítás után könnyen megállapíthatjuk.

Felteve, hogy a község a bérletet megkapja és figyelembe veve azt, hogy az ipar- és így a kereseti viszonyok napról-napra kesébebejtő módon rosszabbodnak, be fog szedni a község:

fogyasztási adóban huserl	18.256	frtot,
italmérségi adóban borért	37.400	>
vágási díj fejében	3.148	>
vizsgalati díj fejében	494	>
végrehajtási költség fejében	8	>
vagyis összesen	78.306	>

Ezzel szemben lesz a községnek kiadása: évi bérlet fejében (nem 109.000 forint, mint a mai nyit a kincstár ma ker, mert ez tényleg abszurdum, a mit a pénzügyminiszter hamarosan be fog látni) 40.000 forint.

kezelési költség fejében 5.615 forint.

vagyis összesen 45.615 forint.

Összehasonlítva ezen összeget a 58.306 forintnyi bevetellel marad a községnek 12.691 forint haszna, mely összeget szembe állítva az 1897. évi 48.645 forintnyi tiszta nyereséggel 25.954 forintnyi jövédelm csökkenés mutatkozik.

A község ezen veszteséget nagyon könnyen venne, ha tenynye válna a pénzügyminiszternek az az ígéréte, hogy a közsegeket veszteségeikért kárpótolni fogja.

Erre nevez azonban akkor, a mikor a kárpótlás czeljaira 100 ezer forint irányzott elő a miniszter, vajmi keves reményünk lehet, legkevesébbé a teljes — kimutatható veszteség — kárpótlására.

Ez pedig a községre nézve igen szomorú körülmény!

A tisztán csak ipar- és kereskedelem elő község ezidőszertinti helyzete meg csak összevont hasonlítható a kiállási idő-zak előtti állapottal, jóllehet az ipar- és kereskedelem akkori lendülete a kincstár által a község hátrányára szintén kihasználta, a menyében a fogyasztási és italmérségi adók bérletét 40 ezer forinttal emelte, most pedig az általa rossz nyomokon kipuhatott és kétes értékű adatok alapján csupán a bor- és husadok bérleteért nem kevesebb, mint 109.000 forint követel a községtől.

A nagyságos pénzügyigazgató ur trefal! Ilyen hallatlan magas összeget kívánni Ujpesttől, nem egyéb pajzán játszásnál.

Ez a község egy teljesen vagyontalan telepítvény. Igaz ugyan, hogy lakossága ma már meghaladja a 30.000-ot, de ennek 70 %-ka márcól-holnapra elő munkás, a kik a közteher viselésétől fel vannak mentve, sőt ha az ipar és kereskedelem pangása következtében kérésztől kiesnek, mint ez a múlt és folyó évben bekövetkezett, úgy a községnek terhe válnak és közsegélyre szorulnak. Visszarasztó, hogy mily nagy összeget fizetel ki a község azoknak, a kik az éhenhalás környékzettek.

Ezen az országban paratlanul álló viszonyok t. i. hogy ily kis területen ennyi és ily lakosság el együtt, kényserítettek a közseget arra, hogy közegészségi, közforgalmi és kulturális czelokra erején felül áldozatot hozzon és köz-el egy millió kölesent vegyen fel. Ez az amortisationalis kölcsön évi 42.000 forintnyi részletekben törlesztendő. Kinek a vállaira nehezül ezen törlesztés súlyos terhe? Az a néhány ezer adózó fizeti ezt, a kik már eddig is ingadozó jövédelmekből kénytelenek viselni az állami adó után eső mintegy 54 %-nyi különféle közpottlekokat.

Igazság ez? Nem, 109 ezer forint a község nem fizethet. Figyelembe kell vennie a pénzügyi kormányzatnak, hogy 3 évvel ezelőtt ezen adonemekért 62.317 forintot fizetett a község. Akkor pedig e község minden gyára teljes erővel dolgozott, üres lakás az egész községben csak elvétve találtatott, tehát a munkásnép,

állandó keresete lévén, jól táplálkozott és így éppen a kordéses adólárgyak fogyasztásához járult hozzá nagy arányban. Ma ezeknek éppen ellenkezőjét látjuk. Több gyár teljesen megbukott, a hajógyár munkásait elbocsájtotta, lepten-nyomon munkahiány s így a hová ne az ember mindenütt nyomor!

Ily szomorú viszonyok között nem kívánhat a kincstár 109 ezer forintnyi bérlet, de ily körülmények között nem fizethet a község 40 ezer forintnyi bérösszegnél többet.

Hisz-zük, hogy a pénzügyminiszter is csak ember; annak is van szíve, neki is van lelke!

Kereskedelmi és iparkamarai tagok választása

A kereskedelmiügyi miniszter az ujpesti kerületben folyó évi február 23. és 24-én végbenent választást megsemmisítette és új választás rendelt el. Enneifogva a vármegyei alispán az új választás határnapjául folyó évi október hó 8. és 9-ik napját tűzte ki. Tudvalevő, hogy a februári választáson kereskedő küllagut Friedmann Ármín bankigazgató, iparos küllagokul Csepreghy Pál, Weisz Mór és Potz Mihály választattak meg. Friedmann Ármín megválasztása ellen Spitzer Mór és társai fellebbeztek és a választás megsemmisítését azon az alapon kérték, hogy Friedmann Ármín kamarai illetéket nem fizet és a választók nevéjegyzékében elő nem fordul a bank részéről pedig a szavazati jog gyakorlásával dr. Eisner Simon volt megbízva s így a bankot megillető szavazati jog kétszeresen gyakoroltatott. Ezen érveleset a fellebezőknek nem látta olyanannak a miniszter, melynek alapján a választást megsemmisítésére magát indítatva érezhette volna, mert Friedmann Ármín mint az ujpesti kereskedelmi és iparbank igazgatóját a passzív választási jog megillette. Ellenben Medveczky József az egész választás megsemmisítését kérte, mert: 1. a községi előjáróság február 11-én oly értelmű hirdetményt tett közze, hogy egy kereskedő és egy iparos küllag lesz választandó, aztán 20-án, tehát 3 nappal a választás előtt újabb hirdetmény jelent meg, mely szerint egy kereskedő és három iparos küllag választandó. 2. mert póttagokról a hirdetményben neu történt említés és a választási elnök póttagokra nem is fogadott el szavazatokat, mégis kerültek ki ilyenek az urnából és ennek választást az elnök helyben hagyta, sőt utolag ki is jelentette, hogy póttagokra szükség van; 3. mert a szavazás berekesztése alkalmával mintegy 30 választó akarta meg szavazati jogát gyakorolni, ámde az elnök visszautasította őket. Ez utóbbi állítás beigazolást nem nyert, ellenben a kétféle hirdetményre vonatkozó érveles igenis. Ez okból, mivel a miniszter bizonyítva látta azt, hogy a kamarai választásokat szabályozó miniszteri rendelet azon rendelkezése, hogy a választási határnap kitűzése és a választás megtartása között legább két heti időköz legyen, be nem tartatott, mindezért a választás megsemmisítését volt kénytelen a miniszter kimondani. Az új választás megejtésére elnökül Zsoldos János főjegyző neveztetett ki, a ki is a választásra vonatkozólag a következő hirdetményt tette közze:

»Hirdetmény. Az ez évi február hó 23-án és 24-én megejtett választásokat a nagymélt. kereskedelemügyi miniszter ur f. e. 47034 sz. alatt kiadott leiratával megsemmisítette és új választást rendelt el.

Enek folytán vármegyei alispán ur f. e. 525. k. k. 1898. sz. végzéssel az új választás határidejéül folyó évi október hó 8. és 9. dik napját jelölte meg olyképen, hogy az iparosok október 8-án d. e. 9. orakor, a kereskedők pedig okt. 9. d. e. 9. orakor kezdik a szavazást.

A választás helye: Ujpest közsegháza. A választás vezetésével alulírott bízott meg.

Választás alá kerül kereskedelmi és iparkamarai külltagul: egy kereskedő és három iparos külltag.

Az újpesti választókerülethez tartozik: Ujpest közseg, Szent-Endre város és a pilisi felsőfővár összes közsegei.

Választhatók azok, kik az 1868. évi VI. t. cz. 9. §-ában előírt kellekekkel bírnak.

Ezen §. a következő:
Kamarai bellagga választható mindazon benszüllött vagy megtelepült iparos és kereskedő:

- a) ki polgári jogai teljes élvezetében van;
- b) a kamara székhelyen lakik;
- c) legalább 3 év óta kereskedést vagy ipart önállóan és jogosítottan üz, ki olyanul mint nyilvános társ vagy kereskedelmi és technikai fővezető legalább ugyanannyi, idő óta működik, ki vegre egy kereskedelmi avagy iparos-reszveny vállalat igazgatója.

11. §. A kamara külltagjait az illető külltag iparosai és kereskedői, meg pedig egyik feleben az iparosok, másik feleben csak a kereskedők választják.

A választás egymásután következő öt evre történik.

Választó minden iparos kereskedő, a ki e kerülethez tartozó közsegokban és városban kihirdetett és a kihirdetési zaradékkal ellátott jogerős összeirasi lajstromokban felvették, továbbá azok, kik az összeirasi lajstromban ninesenek ugyan főlyveve, de az 1868. évi VI. t. cz. 8. §-ban megkivánt kellekekkel közsegi bizonyítványt a választási elnöknel igazolják.

A választási jogot mindenki személyesen gyakorolhatja.

Ugyanez ügy érdekében következő meghívó boesajtatott ki: Az újpesti ipartestület f. évi október hó 4-én délután 4. orakor iparkamarai tagok jelölése céljából gyűlést tart, melyre a t. választópolgárok meghívotnak.

Busfy István.

Heti tájékoztató.

Szeptember 30 nap.

29. csütörtök *Mihály.* A magyarok győzelme Pákozdnán 1848.

30. péntek *Hieron.* Samassa Jozsef egri ersek szül. 1828.

Október 31 nap.

1. szombat *Remigius.* Hieronymi Károly volt belügyminiszter szül. 1836. Az alakuló újpesti »Pesti kör« működvelői színelőadása este 8. orakor a Colosseumban. Színe kerül: »Czine mintye«, népszimű 3. felvonásban.

2. vasárnap *Leodogar.* Rudnay Bela székessőv. főkapitány szül. 1857.

3. hetfő *Kandidusz.* Franciaország küllzi Ferencz István h. Lotheringiából 1733.

4. kedd. *Sz. Ferencz.* H. Jozsef esász. vizsgáló a szab. közők. jogot 1785.

5. szerda *Plácidusz.* Madách Imre »Az ember tragedia« szerzője megh. 1864.

H I R E K.

Személyi hírek. Özv. Klemnics Miklósné áll. polg. leányiskolai tanítónő betegsége miatt hosszabb szabadságot kapván, tantárgyainak ellátására helyettes tanítónői minőségben Kiss Etel polg. iskolai tanítónő. Kiss Bela igazgató kedves nővere neveztetett ki.

Hymen. Veszeloovszky Mariska k. a. újpesti állami elemi iskolai tanítónő. — Veszeloovszky Bela rákospalotai jegyző huga, tegnap kötött házasságot Rákospalotán Friedmann Ignacz vasuti hivatalnokkal.

A fegyelmi ügy. A járás főszolgabírája, ki fáradságot nem ismerve a legnagyobb tapintattal vezeti Hlavkay Emőnné és Wolf Gergelyné fegyelmi ügyet, csütörtökön, pénteken és szombaton fogja folytatni és talán be is fejezni a fegyelmi vizsgálatot, melynek eredményét kíváncsian várja Ujpest közsege.

A vizsgálaton részt vesz Toth Jozsef tanfelügyelő és Illek Vincze gondnoksági elnök.

Az újpesti vágóhid. Ujpest közseg képviselőtestülete m. e. október hó 28-án kelt határozatával Gerő Zsigmondnak a vágóhid kibővítésére vonatkozó indítványát magaeva tette és a terv előkeztetésére az előjáróság mellé egy, Gerő Zsigmond, Schwarcz Jakab, dr. Hedervári Soma, Ladányi Zsigmond, Mady Lajos és Lattisz János képvis. tagokból álló bizottságot küldött ki. A bizottság tagjai közül Lindt János bíró vezetése alatt Mady Lajos, Gerő Zsigmond, Hedervári Soma és Ladányi Zsigmond ma este egy napra Aradra utaztak az ottani modern vágóhid tanulmányozására és megfigyelésük tárgyát leginkább a sertes vágóhid fogja képezni.

Utca rendezése Ujpesten. A közseg ajánlattételre szólította fel Varga György, Katona Sándor, Staoesny Jozsef, Szwarcz Pál, Schwarcz Jakab, Kunigo Giacomo, Herber Domonkos, Gogola István, Herczog Izrael, Deucht Ignacz, Janku Ferencz, Skrabancz Károly, Deucht Antal, Fuchs Antal és Réger János helybeli fuvarosokat a Lövy-, Király-, virág-, Deak-, Kis Deak- és temető-utczákban levő földes föld elfuvarozását illetőleg. Eddig már több ajánlat érkezett be és egyik-másik ajánlattevővel már egységre is jutott az előjáróság; e szerint kötséget sem szenved, mire a rossz időjárás beall, az utca teljesen járhatóvá lesznek leve.

A miniszter fenyeget. Sok az iskolásgyerek, keves — nem tanuló, hanem a tanterem, nemcsak Budapestben, de Ujpesten is. Tizenhét tanterem kellene meg Ujpesten, hogy a jelentkező iskolásgyerek felvehetők legyenek. A közseg úgy gondolkozik, hogy a tanterem előállítására a közoktatásügyi kormány kötelessége, mert hiszen a közseg fizeti az 5°-os iskolai adót, míg a miniszter a közseg gondjai közé véli utalni a meg szükséges tanterem megszerzését és kijelenti, hogy az esetben, ha a közseg nem boesajtlana rendelkezésre a meg szükséges 17 tantermet, úgy az itt alkalmazott tanítók illetve tanítónők közüli tizenhetet másjoha helyez és kötelezni fogja a közseg saját régiójában iskolákat nyitni és fenntartani. Mint halljuk, a közseg, nem annyira a fenyegetéstől való remélelemben, mint inkább azért, hogy a gyermekek oktatása halasztást ne szenvedjen, elhatározta, hogy november 1-ére 17 tantermet berel s azokat az iskola gondnokság rendelkezésére boesajtlja.

Legtöbb adót fizetők Ujpesten. Ujpest közseg előjáróságának adóügyi osztálya a legtöbb adót fizetők nevjegyzékét, — kikkől az 1899. evben szám szerinti 20-an mint virilisták lesznek tagjai a képviselőtestületnek — következőleg állította össze:

Dr. Hedervári Soma (kétseresen számítva) ...	2312 frt
Ujpesti vidéki takarekpénztár ...	2228 «
Ujpesti takarekpénztár ...	1859 «
Ujpesti keresk. és iparbank ...	1836 «
Wolfner Gyula és tarse ...	1656 «
Fornheim David (kétsz. szám.) ...	1645 «
Mauthner testvérek ...	1410 «
Csepessanyi Á. Bela (kétsz. szám.) ...	1324 «
Schreiber Gyula ...	1218 «
Becze Imre ...	1118 «
Magy. pamutipar részv. társ. ...	926 «
Róm. kath. bazar ...	909 «
Dr. Daes Edene ...	898 «
Epesli közüli vaspálya társaság ...	854 «
Sonnenfeld testvérek ...	842 «
Schwarcz Jakab ...	791 «
Link Bernat ...	764 «
Legszeszgyár ...	746 «
Lindt János ...	736 «
Danubius hajógyár ...	731 «
Lövy Armin és fia ...	718 «
Gr. Károlyi Sándor ...	709 «
Lövy David ...	606 «
Dr. Kiss Sándor (kétsz. szám.) ...	604 «
Schein David ...	570 «
Maczek Karoly ...	536 «
Villányi és tarse ...	524 «
Heidrich Ignacz ...	517 «
özv. Liebentritt Jozsefné ...	511 «
Grünbaum Lajos ...	499 «
Fürst Gerson ...	478 «
Illek Vincze (kétsz. szám.) ...	428 «
Stern Johanna örökősei ...	428 «
Lövy Ignacz ...	427 «
Volkmann és Várad ...	422 «

Szel Manó (kétsz. szám.) ...	405 frt
Deutsch Zsigmond ...	399 «
Lövy David és fia ...	398 «
Mady Lajos (kétsz. szám.) ...	398 «
Schwarcz Jozsef Jónas ...	393 «
Kazda Jozsef ...	386 «
Sonnenfeld Lina és fia ...	383 «
Peri Adolf ...	375 «
Eichel Jakab ...	375 «
Mady Antal ...	365 «
Hadi Jozsef ...	361 «
Lichtenstein Mór ...	351 «
Bpest-Ujpest-Rpalotai-vill. vasut	350 «
Karpáti Jozsef ...	349 «
Orsz. lótenvesztési vállalat ...	339 «
Berkovits Ferencz ...	337 «
Weisz Mór és Adolf ...	335 «
Reiter György ...	327 «
Grünfeld Josefa ...	321 «
Spitzer Mór ...	316 «
Szerenyi Kazmer (kétsz. szám.) ...	315 «
Fürst és Schreiber ...	312 «
Friesz János ...	307 «
Grünfeld Adolf ...	306 «
Tobias Endre ...	306 «

Temetes után. A nemzet összeinte fájdalma meg mindig sajog a szivekben. A kegyelet adózása meg mindig tart, a bánatos szív nem talál vigasztalást. Az e het folyamán tartott gyászünnepelekről a következőkben számolunk be:

As angyalföldi közs. elemi népiskolában mult penteken tartottak megboldogult nagyasszonyunk emlékeire a gyászünnepelet. A gyászünnepelet istentisztelettel kezdődött, melyet az intézet tanfőnöke és növendékeinek jelenléteben Auermann Miklós hitoktató tartott a Karmeliták Huba-utcai templomában. Az istentiszteletéről visszatérve az iskolába, a növendékek a fekete posztóval bevont tornaterembe vezettetlek, a nol Bano Jozsef igazgató a nagyszámú közönséget és a növendékeket melyen megható beszéddel a gyászünnepelet megnyitotta, beszédeben szép szavakkal emlékezven meg a királyné haláláról. A beszéd által elődeztet meg határozott nagyban növelte a növendékek és a tanulótestület vegyes kara által előadott gyászdal: a »Reypartra ha szall...« Most az intézet több fin- és leány növendéke alkalmi költeményeket szavalt, mire Huszár Zoltán tanító lendületes és kegyeletteljes emlékbeszédet mondott. Vegre a vegyes kar a »Miért oly borús« című dalt énekelt és ezzel véget ért a megható ünnepély.

A gyászünnepelet után az intézet tanfőnöke rendkívüli ülést tartott, melyen Bano Jozsef igazgató indítványára a tanfőnöket elhatározta, hogy a királyné emléket jegyzőkönyvben örökíti meg és nagy fájdalmaiból eredő részvetet jegyzőkönyvbe iktatja, azután a királyné emlékeire emelendő szoborra 25 frtot adományoz.

A kiskun-laczhazai izr. hitközseg is méltóan megünnepelelte gyászosan elhunyt királyné emlékezetét e hó 21-én. Dr. Venetianer Lajos újpesti főrabbi szép gyászszónoklata melyen megindította a jelenvoltakat, kiknek sorában ott voltak a városi hatóságnak, az ev. ref. e. zyháztanácsnak tagjai és csaknem az összes intelligencia.

Az izr. nőegylet kegyelete. Az izraelita nőegylet választmánya e napokban tartott rendkívüli gyűlésen szepen adott kifejezést megdicsőült királyasszonyunk halála fölött ezert fájdalmanak. T. i. az egylet választmánya az elnökség ama előterjesztését, hogy a nőegylet 25 frttal járuljon hozzá a királyné emlékeire emelendő szoborhoz és 50 frttal az »Erzsébet királyné alaphoz«, egyhangu helyesléssel fogadta.

Értesítés. A nagyasszony, szeretett királyné emlékeire felállítandó szoborra a szeretetteljes adományokat, a fővárosi sajtó határozata szerint a »Pesti magyar kereskedelmi bank« kezeli, ennel fogva értesítjük olvasóinkat, hogy a szobor javára gyűjtendő összegeket nevezett bankhoz küldeni sziveskedjek, mely a szives újpesti adakozóknak lapunk útján fogja nyugtazni a beküldött összegeket.

Tűz. Az újpesti Árpád-ut 91. sz. a. levő Winkler fele deszkából épített lakatosműhely szombaton éjjel eddig ismeretlen okból kigyulladt s daczára a kivonult tűzoltóság nagy munkájának, a földig legett. A kár mintegy 2000 frt. A vizsgálatot megindították. Cso-

dáljuk, hogy Ujpesten megengedik, hogy egy fabódében lakatasműhely legyen, a mely az egész környéket veszélyeztetli. Hiába a közsegi előjáróság még mindig nem látja be azt, hogy Ujpesten tűzrendészet tekintetében valahára már valamit tennie kellene. De esodáljuk másrészt azt is, hogy még nem akadt Ujpesten közsegi képviselő, a ki a lakosság vagyonszükségét szíven hordva, ez ügyben megereztett volna egy gyenge interpellációt, Bezzeg csak volna ajánlati tárgyalásról szó, akkor képviselőink jobban exponálnák magukat a vállalkozó érdekében.

— **Közgyűlés.** Az ujpesti evangélikus egyház f. évi szeptember hó 25-én d. e. 11 órakor egyházi közgyűlést tartott. A közgyűlés egyedüli tárgyat a bányakerületi felügyelői tisztsegre való szavazás képezte. A közgyűlés egyhangulag Zsilinszky Mihály államtitkár, eddigi felügyelőre adta szavazatát.

— **Szüreti-ünnepély.** Az »Ujpesti polgári kör« f. évi október hó 9-én tartja trefas előadással és tombolával egybekötött szüreti mulatságát. Kezdeté d. u. 3 órakor.

— **Az alakuló ujpesti »Petőfi kör«** műkedvelői színelőadással egybekötött táncvizsgálma most szombaton este 8 órakor lesz a Colosseumban. Ez alkalommal Deak Gyula, a nyitri színház tagja szíves rendezése mellett színre kerül Margittay Dezsőnek nagyszerű három felvonásos népszínműve: a »Czine mintye«. Belepti díj: személyjegy 1 korona, családijegy 2 kor. A mulatság előre láthatólag fényesen fog sikerülni.

— **Művészhangverseny.** Az »Ujpesti gyermekbarát egyesület« faradhatatlan elnöke most ismét az egyesület pénztárát gyarapítandó művészestélyt rendez az egyesület vezetésével karöltve előkelő főv. művészek közreműködésével. A nagy és fényesnek ígérkező hangverseny f. évi október hó 9-én (vasárnap) este 8 órakor lesz a Colosseumban. A hangversenyen közreműködnek: Diósyne Handel Berta, Somló Emma, Takács Mihály, Balassa Jenő és Tarnay Alajos kiváló művészek. Belepti díj: személyjegy 1 frt, családijegy 2 frt. A hangversenyt tánc követi.

— **A budapesti őszi gyümölcs- és általános kertészeti kiállítás elhalasztása** Szomorúság tölti el a magyar nemzetet — hódolatteljesen szeretett királynénk gyászos elhunytá miatt: a mindnyajunkat betöltő mély gyász nem engedi, hogy kiállítások tartassanak. Ebből kiindulva halasztottuk el a jövő évre, a folyó év október 9—16-ára tervezett kiállítást, de el is kellett halasztani a kiállítást, mert a nép könnyeivel áztatott és a szent ravatalra helyezett koszorúkba kötöttük azon virágokat, a melyek az őszi kiállítást ekesíthették volna.

— **Köszönetnyilvánítás.** Weisz Miksa, Weisz József szeszgyáros fia 3 frt 30 krt adott, mint egy jótékonyezelő mulatság jövedelmét, a népnyhá javára. Az ízr. négyzetelnöksége lapunk útján fejezi ki köszönetét a szíves adakozónak.

— **Hansi diadala.** Minden bűrfember tudja, hogy Hansi senki más, mint az Ujpesthöz tartozó Kaposztás-Megyeren megtelepedett trainer, magyarul szólvá lojdomár, a ki meg csak nem is angol, mert a pestmegyei Harasztai közsegen látta meg a napvilágot s a kinek hosszabbik és igazi neve Fries János. De hát gyermekkorá óta angolok között élt, a kik aztán elneveztek Hansinak és a mikor trainer lett, Mister Hansinak szólították. Így lett Fries Jánosból Mister Hansi. Mister Hansi sok lovat idomított már, de a szerenese tőle mindig távol járt, mert klasszikus versenyt eddig soha meg nem tudott nyerni, részben mert a lótulajdonosoktól gyenge anyagot kapott, de főképp azért, mert ha akadt is egy-egy jobb csikó, azt gazdája az első sikeresebb futás után eladta. Ezuttal azonban Lederer lovag is okosabb volt. Timár nevű csikáján, melyet Hansi idomított és néhányszor jól futott, megtartotta az istállóban. És Timárban nem csalatkoztak, mert kedden a budapesti gyepen megszerezte gazdájának a 10.000 frtos hatvani díjat 1 1/2 hosszal levervén félttestvérét Annuskát. Mister Hansinak meg van hát az öröme: nyert ime klasszikus versenyt is. A jeg meg van törve! Csak előre Mister Hansi!

— **Ellenőrzési szemlék.** I. A közös hadseregheli legénységre nézve.

Főszemle: Ujpesten a község házában f. é. október hó 4, 5, 6. és 7-én a következő sorrendben:

1. Október 4-én az összes Ujpesti és Rákospalotán tartózkodó idegen (nem ujpesti illetőségű) tartalékosok és szabadságoltak 1888-tól 1891. évfolyamig

2. Október 5-én ugyancsak az Ujpesten és Rákospalotán tartózkodó idegenek 1892-től 1895. évfolyamig.

3. Október 6-án ugyancsak az idegenek 1896-tól 1897. évfolyamig és az összes évfolyambeli ujpesti illetőségűek.

4. Október 7-én a Rákospalotán tartózkodó idegenek 1896. és 1897. évfolyama és az összes évfolyambeli rákospalotai illetőségűek. Utószemle: 1898. évi november 20-án Budapesten IX. ker., a Mária-Terézia lakatnyában.

II. A honvédségheli legénységre nézve.

Főszemle: 1898. november 4. és 5-én Ujpesten a község házában.

Utószemle: 1898. november 17.-től 27.-ig Budapesten az új honvéd lakatnyában.

A szemlék mindenkor pontban reggel 8 órakor kezdődnek.

Az ellenőrzési szemléken tartoznak a fentebb megállapított évfolyam sorrendje szerint személyesen megjelenni a közös hadsereg és illetve honvédség legénység állományához tartozó szabadságoltak, tartalékosok és póttartalékosok, a kik Ujpesten és Rákospalotán laknak s akik 1898. évben csapatjukhoz bevonulva nem voltak.

Mindazok, a kik a főszemlén meg nem jelennek vagy megkésnek, az utószemlere utasítottak, s ha a főellenőrzési szemléből való elmaradásukat kéltőképp igazolni nem tudják, szigorúan meg fognak büntettetni.

Végül figyelmeztetnek a jelentkezőkre kötelezettek, hogy katonai- és illetve honvédiságügyi könyveiket a szemlere magukkal hozzák.

SPORT.

Budapesti őszi meeting.

Első nap. Vas. szept. 25.

A városligeti versenypálya ismét színhele lett a sportkedvelőknek. Mait vasárnap kezdődött az őszi verseny 10 napos futama. Az első napon ugyan nem volt nagyszámú közönség jelen, de azért a verseny igen érdekes lefolyása volt. A nap főfutamát a 10 ezer koronás kísérleti verseny kepezte, a melyert ugyan nem sok, de jó lovak futottak, meg pedig: Cid, Doge, Kisasszony, Annuska és Féé, melyek közül az utóbbi vitte el a díjat.

Különböen a verseny lefolyása a következő volt:

I. **Gödöllői díj.** 3000 kor. Táv. 1600 m. 1. Zászlós, lov. Adams; 2. Ignác, 3. Góher. Tot. 5: 10.

II. **Háromévesek gátversenye.** 3000 korona. Táv. 2400 m. 1. Francia mulató, lov. Hesp; 2. Turi-Turi, 3. Anó. Tot. 5: 37.

III. **Állandó díj.** 4000 kor az elsőnek. 1000 kor. a másodiknak. Táv. 2600 m. 1. Rose of Kildare, lov. Sharpe; 2. Tripotense, 3. Or-Dur. Tot. 5: 13.

IV. **Őszi kísérleti verseny.** 10.000 kor. a győztesnek. 1000 kor. a másodiknak. Táv. 110 m. 1. Féé, lov. Cleminson; 2. Annuska, 3. Doge. Tot. 5: 67.

V. **Kétévesek eladó versenye.** 2000 korona. Táv. 1000 m. 1. Apropos, lov. Marsch; 2. Czicza, 3. Reszes. Tot. 5: 65.

VI. **Nursery Handicap** 2000 kor. a győztesnek. 300 kor. a másodiknak. Táv. 1000 m. 1. Mini, lov. Marsch; 2. Lexl, 3. Becses. Tot. 5: 21.

Második nap. Kedden, szeptember 27.

Nem valami szép idő kedvezett a mai versenynek és ennek tulajdonítható, hogy csak kis számú közönség nézte. A futamok elég érdekeseek voltak, s különösen a hatvani díj iránt volt nagy az érdeklődés, melyet Timár vitt el.

Tudósításunk a következő:

I. **Eladóverseny.** 2000 kor. Táv. 1400 m. 1. Jaszmin, lov. Hyams; 2. Juratus; 3. Jammerfetzen. Tot. 5: 15.

II. **Handicap.** 3000. kor. Táv. 2000 m. 1. Főth Park, lov. Adams; 2. Dalffy; 3. Schwiegerbruder. Tot. 5: 13.

III. **Hatvani díj.** 10.000 kor. Táv. 1100 m. 1. Timár, lov. Peake; 2. Annuska; 3. Cid. Tot. 5: 19.

IV. **Kétévesek eladó-handicapja.** 2000. kor. Táv. 1100 m. 1. Win some money, lov. Barker; 2. Morgo II; 3. Instruder. Tot. 2: 42.

V. **II. oszt. eladóverseny.** 3000. kor. Táv. 1100 m. 1. Soudwich, lov. Adams; 2. Deaf Dumb; 3. Zssuzsi, Tot. 5: 29.

VI. **Welter-handicap.** 2000. kor. Táv. 1000 m. 1. Perle rose, lov. Sharpe; 2. Mia Teresina; 3. Heritière. Tot. 5: 27.

IRODALOM.

Sajtó és Morál.

Ily ezimen érdekes tanulmány jelent meg Chalupka Rezső székesfehérvári gymnasiumi tanár, lapunk kiváló munkatársa tollából. Szerző műveben erélyesen kikel a ma nagyon divó, ugynevezett anonym (névtelen) ujságitradalom ellen. Az anonyim cikkek hatása ugyanis, lett legyen bármily tartalmas is, rendesen csak nagyon rövid s főbbnyire csak addig tart, a míg olvassuk. Meg kell adni cikkeinknek a névtereket is, hiszen tudvalevő dolog, hogy így eltekintve attól, hogy író és olvasó mihamarabb személyes ismeretséget köt egymással, cikkeink tartalmi értékét is csak fokozni fogják majd, mert mindenestre több gondal fogjuk megrostálni és megírni a mondandókat, ha azok megnevezve a szerzőt, névlegesen fognának kerülni a nyilvánosságra.

A névtelenség, a mai sajtószabadság mellett, határozottan moráellenes s így természetesen természetellenes is! Szerző szerint a megnevezés folytán a ma divó felületesség és elszórtság, egyéni elszigeteltség bizonyos íróilag és irodalmilag személyi és tartalmi tömörüléshez vezetne.

Meltányosnak tartaná továbbá a szerző, ha hírlapsajtónk tartózkodóbb volna, az ugynevezett »drámák« és »botrányok« nyilvánosságra hozatalának terjengősegeben is. Lapjaink masaturálva vannak a családi, lopási, okirathamisítási, gyilkossági, öngyilkossági, mérgezési, sikkasztási, paráznasági, hatóságok elleni s a jó Isten tudja még mifele minősítés alá eső kihágásoknak és büntetteknek a legjelentektelenebb részletekig való leírásával.

Igy tehát a rosszra hajlandóknak a hírlapsajtó ma valóságos nevelő iskolája, megismertetven — palam et publice — minden agyafurtságnak teleményességét s ezáltal ébren tartván és fejlesztvén a bűnre hajlandókban az erkölcsi corruptióra vezető érzelmeket.

Szerző felegetése az, hogy mindenféle erkölcsi elzülles körülményes ismertetése és magyarázata a lapok hasábjairól egyszermindenkorra kizárassék, megis a mennyiben az — számos kihágásnak és büntetteknek a nyilvánosságra tartozó jellegénél fogva — bizonyos esetekben így értelemben keresztülvihető nem volna, méltányosnak tartana, ha hírlapsajtónk az ily, feltétlenül a nyilvánosság elé tartozó s közügyeinkkel szervesen, nyilvánosan összefüggő esetek anyagának csak a lehető legszűkebb tartalma közlesere szorítokoznék.

Az érdekes és remek stylusban megírt munka kapható ifj. Nagel Ottó budapesti könyvkerekedőnél. *II.*

Amerikai zsebórák.

Jotállással, hogy a nickel színet nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ára darabonként 3 frt.

Jotállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz 60 kr.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításán kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbelegésiglettől megment. Tartos és penztmeftakarító. Darabja 3 frt.

A penge *** csillagos aczélból és a többi részei alpaccából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető: (1)

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál
BUDAPEST. V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

ISKOLAKÖNYVEK,

iskolatáskák, rajz- és írószerek,

☞ körzők, rajztáblák, ☞

vászonfedelű irkák legújabb kiállításban,

diszes fedelű, elsőrendű fiemei rajzpapírból készült rajztömbök,
legfinomabb fekete, piros és kék ténák, chinai tusok

legjutányosabb árakban, pontos kiszolgálás mellett

SCHÖN BERNÁT

könyvkereskedő, papír- és nyomtatványszállító

Ujpest, Árpád-ut 15.

Fióközlet: István-tér és templom-
utca sarkán. 6.

Telefon 19—95.

Reggelig nyitva!

Telefon 19—95.

É r t e s í t é s.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy Ujpesten, Árpád-ut 48. szám alatt levő

Pannonia kávéházamat

a mai kor magasabb igényeinek teljesen megfelelőleg **átalakítottam és azt f. hó 3-án ünnepélyesen megnyitottam.**

Nem kíméltem sem költséget, sem fáradságot ezen nagyobb szabású átalakításnál, nem feledve azt, hogy a n. e. közönség mind e mai napig jóindulatával és b. pártfogásával támogatott. Főtörekvésem oda irányult, hogy izlésesen berendezett helyiségeimmel, jó tekeasztalokkal, bel- és külföldi hírlapokkal, kitűnő italokkal, pontos kiszolgálással stb. nagyrabecsült vendégeimnek b. meglegedését kiérdemeljem.

Együttal bátorkodom igen t. vendégeimnek b. tudomására adni, miszerint abba a kellemes helyzetbe jutottam, hogy szerencsém volt

nagyváradai Csillag Izsó

hírneves prímást megnyerni, ki 10 tagból álló zenekarával, személyes vezetése alatt, naponta 8 órától üzlet-zártáig

H A N G V E R S E N Y E Z.

Azon reményben, hogy mindezek által igen tisztelt vendégeimnek kellemes szórakozást nyújtó estélyeket szerzek, becses pártfogásukat továbbra is kérve, mély tisztelettel

Feldmann József

a „Pannonia” kávéház tulajdonosa.

Kitűnő szellőztető

B u f f e t.

Chambrée Separée.